

„Nedržavljeni, tujci v lastni državi“, članek Camille Petit

Spletno mesto Euroviews 2014

Aleksander Gaponenko, ndržavljan

Imam se za Rusa, etnično sem pa mešanega izvora: ruskega, ukrajinskega in poljskega. Izhajamo iz ruske kulture, ruskega jezika, a ne živimo v Rusiji. Tu živimo že dolgo in se čutimo del latvijske družbe. Toda ta je razdeljena – tu živita dve skupnosti, latvijska in ruska.

Elizabete Krivcova, nekdanja ndržavljanica

Vsi člani moje družine se čutijo Latvijce; tu živimo že vse življenje in nimamo kam drugam. Moj materni jezik je ruščina in tudi moja kulturna identiteta je v mnogočem ruska. Moja politična identiteta pa je seveda absolutno latvijska. To kulturo dobro razumem in je del mene. Sem pa tudi Evropejka. Tudi čutim se Evropejko. Mislim, da hkrati občutim več identitet.

Karlis Eihenbaums, tiskovni predstavnik zunanjega ministra

Tu imamo okoli 270.000 tako imenovanih ndržavljanov. Definitivno vemo, da jih imamo. Kar pa ne pomeni, da nimajo nobenih pravic. No, ko smo začeli, je bila številka ogromna. Seveda je še vedno problem, kaj storiti. Lahko bi kdo rekel, naj bodo kar avtomatično državljani. Če gre za malo ljudi, je to možno narediti. Pri nas pa je število dosti večje, in tu niso zato, ker smo jih povabili. Prišli so v točno določenih okoliščinah, v točno določenem obdobju. Med njimi so tudi nekdanji častniki ali častniki okupatorske vojske. Povem naj, da so ti ljudje med represijo delali za kolonizacijo te države in so pri represiji tudi sodelovali. Zato je treba določiti neko obdobje za tiste, ki bi želeli ostati, da se bodo lahko integrirali. Tudi če imaš ndržavljanski potni list, torej neke vrste zeleno karto, imaš v bistvu vse pravice: do potovanja, do prebivanja, lahko počneš, kar želiš. Nimaš pa vseh političnih pravic: na primer da si izvoljen in da voliš kot Latviji, do participacije. Glede drugega pa ... No, nekaterih poklicev res ne moreš opravljati. Lahko pa tu živiš udobno življenje, greš na Zahod, greš na Vzhod. In če greš na Vzhod, ne potrebuješ vizuma, ki vendarle stane 70 evrov.